

Verksamhetsberättelse Föreningen Ordfront 2017

Inledning:

2017 blev initialt ett ekonomiskt utmanande år för föreningen med de olika enheterna. Mycket arbete, besparingar och ett oväntat med mycket välkommet legat från en tidigare medlem gjorde dock att året innehållsmässigt och resultatmässigt slutade positivt. Året krävde en hel del besparingar och konsolidering i kombination med proaktivt och förberedande arbete för en förening med färre medlemmar i kombination med ett stort växande projekt, Mänskliga Rättighetsdagarna, vilket omsätter mer än hälften av hela föreningens ekonomi.

Föreningsstyrelsens arbete

Styrelsen och den ekonomigrupp som tillsattes hösten 2016 fortsatte under våren 2017 att utreda möjligheter att stärka föreningens ekonomi, om utsikten att verkställa styrelsens tidigare beslut om att avveckla Ordfront AB, som är på obestånd, samt föreningens förmåga att kompensera de medlemmar som lånat ut pengar till bolaget. Ordfront AB:s styrelse vill avveckla bolaget och föreningsstyrelsen har tidigare konstaterat att endast en konkurs då skulle vara möjlig. Ekonomigruppen identifierade dock att en konkurs skapar utmaningar för dotterbolagens fortsatta verksamhet. Enligt ett beslut av föreningsstämman 2014 får styrelsen möjlighet att kompensera långivare till Ordfront AB, vilka efterskänker sina lån, med medlemskap alternativt ekonomisk kompensation upp till ett totalt belopp av maximalt och totalt 500 000 (av en total skuld på drygt 4 miljoner). En förutsättning är att föreningen ekonomiskt klarar att erbjuda ersättningen, samt att den inte strider mot lagar och regler för bolag på obestånd. Detta innebär bland annat att styrelsen inte kan välja att ersätta enbart vissa av långivarna utan i så fall måste erbjuda någon form av ackord, vilket förutsätter samtliga långivares godkännande. Mot bakgrund av föreningens fortsatta likviditetsproblem beslutade styrelsen att ingen kompensation var möjlig för 2016, vilket även redovisades till stämman i maj 2017.

Ett fortsatt medlemstapp innebär fortsatta utmaningar. Föreningskansliet, MR-dagarna, Demokratiakademin och Ordfront Magasin genomförde som vanligt en gedigen och framgångsrik verksamhet. Glädjande är att arbetet för att få igång utbildningar i mänskliga rättigheter börjar märkas.

Styrelsen sammanträdde fem gånger under året. Arbetsutskottet och ekonomigruppen sammanträdde inför styrelsemöten samt vid behov. Tyvärr blev två styrelsemöten inställda på grund av för få anmälda.

Föreningsstyrelse 2017-01-01 – 2017-06-10:

Ordförande: Tore Persson.

Ledamöter: Fatma Aksal, Cecilia Gustavsson, Jana Jakob, Sofia Kjellén, Titti Knutsson, Hanna Victoria Mörck, Jan-Erik Pettersson, Anisur Rahman, Mona Strindberg, Benton Wolgers och Anna Wigenmark (adj.).

Suppleanter: Nour Saeed, Martin Smedjeback och Abdinoor Mohammed.

AU: Tore Persson, Sofia Kjellén, Cecilia Gustavsson och Anna Wigenmark (adj.).

Ekonomigrupp: Tore Persson, Anna Wigenmark och Leif Ericsson.

Föreningsstyrelse 2017-06-10 – 2017-12-31

Tore Persson avgick som ordförande och ersattes av Benton Wolgers.

Ordinarie ledamöter: Benton Wolgers, Cilla Gustafsson, Jana Jakob, Anisur Rahman, Mona Strindberg, Emma Wallrup, Daniel Mossberg, Anna Hjälms, Caroline Edelstam, Mona Nechma, Özlem Kandimir och GS Anna Wigenmark (adj.).

Suppleanter: Nour Saeed, Abdinoor Muhammed, Yaw Yeboah och Kelvin Omorova.

AU: Benton Wolgers, Cilla Gustavsson och Anna Wigenmark

Demokratpriset bestod av Benton Wolgers, Mona Strindberg och Jana Jakob. Priset gick till rörelsen för att bevara BB i Sollefteå och delades ut av ordföranden den 20 december, på plats i Sollefteå.

Föreningsverksamheten

Ekonomi och medlemsadministration

Föreningen drogs framförallt under våren 2017 med stora likviditetsproblem då två av de största ansökningarna om bidrag till Mänskliga Rättighetsdagarna (1 miljon kronor från Sida, 400 000 från Folke Bernadotteakademin) initialt fick avslag, men även då vissa övriga verksamhetsgrenar fortsatt hade svårt att redovisa ett noll- eller plusresultat. Bidragsavslaget var främst hänförligt till just föreningens ekonomiska problem, bland annat det historiska underskott av kapital som uppstod under de första åren av 2000-talet och den dåvarande förlagsverksamheten. Under våren tillsattes därför inga vakanta tjänster, ett intensivt arbete för att hitta nya inkomster till MR-

dagarna bedrevs och kreativa diskussioner fördes med Sida/Forum Syd för att hitta en lösning där föreningen, inte Forum Syd, fortsatt ändå var risktagare för projektet. Inför sommaren hittades en överenskommelse som innebar att utbetalningen skedde efter genomfört arrangemang i slutet av november. Under sommaren fick Ordfront också besked om ett legat efter en avliden medlem, vilket, tillsammans med utdelning från Folksam, var helt avgörande för kassaflödet. Utmaningarna visade hur sårbar föreningens ekonomi är utan eget kapital och underströk återigen vikten av långsiktig ekonomisk planering i den mån det är möjligt. Samtidigt skapade utmaningarna bättre likviditetsförutsättningar inför kommande år. Både verksamhets- och rörelseresultat blev goda och in- och avbetalningar gjordes i tid – vilket även innebär att hela den resterande skulden till nya Ordfront förlag nu är borta.

Hösten 2015 tog Ordfront tillbaka ekonomihanteringen som sedan försäljningen av Ordfront Förlag legat ute hos en extern redovisningsbyrå. Löneadministration och bokslut hanterades fortsatt av en extern aktör 2017 men under andra halvan av året togs även löneadministrationen över av den anställda ekonomen. Beslutet att anställa en ekonom till kontoret har gett en betydligt bättre kontroll på kassaflöde och resultat.

Sedan 2015 har medlemsregistret hanterats av en extern aktör, Nätverkstan i Göteborg. Skälet till förändringen berodde på att föreningens eget, gamla medlemsregister, var svårt att uppdatera, sårbart och innehöll buggar som inte gick att rätta till. Flytten till Nätverkstan och det uppdaterade medlemsregistret innebar att antalet medlemmar sjönk – vilket initialt berodde på att det gamla systemet hade ett stort antal spökmedlemmar (dvs. sådana som inte betalade sin medlemsavgift men som ändå inte tagits bort som medlemmar). I takt med att medlemsantalet fortsatte att sjunka och då samarbetet med Nätverkstan inte fungerade som önskat påbörjades under 2017 en avveckling av samarbetet. Det blev allt mer uppenbart att registret bör tas hem igen, både för att kunna arbeta mera proaktivt med värvning, återvärvning och erbjudanden samt för att förbättra kommunikationen med medlemmarna.

Värvning och synlighet

Behovet av att värva fler medlemmar och synliggöra föreningens verksamhet är fortsatt stort. Samtidigt har de flesta tidigare värvningsinsatser visat sig vara resurskrävande med ett ojämnt resultat. Föreningen har därför valt ökad synlighet, nätverkande och aktivism för att visa vad Ordfront är och därmed locka medlemmar på lång sikt. Under året genomfördes även ett par lyckade samarbeten med Ordfront förlag där föreningen kunde erbjuda nya och aktuella böcker vid nyvärkning av medlemmar.

Under året valde föreningen att ha närvaro och värvning vid Bokmassan i Göteborg (se mer nedan under Ordfront Magasin) och på Mänskliga Rättighetsdagarna i Jönköping. Vi deltog även vid Kulturnatt Stockholm, Allmändalen i Botkyrka och Folkbildarforum i Linköping. Dessutom anordnades ett antal övriga utåtriktade aktiviteter under året där föreningens verksamhet synliggjordes. (se mer nedan)

Digitalt medlemskap har erbjudits sedan slutet av 2015, för 375 kr/år, men har hittills inte lockat fler än ett 20-tal nya medlemmar.

De insatser som gjordes under 2017 innebar visserligen att Ordfronts namn synliggjordes i nya sammanhang, men ytterligare resurser behöver läggas på utveckling av Magasinet samt på rena värvningsinsatser för att öka medlemsantalet. Under året fortsatte planeringen för att snarast möjligt starta crowdfunding kopplat till Ordfront Magasin.

Kommunikation

Målsättningen med kommunikationen är att öka kännedomen och intresset för föreningen, öka medlemsantalet samt stärka föreningen Ordfronts roll som en viktig röst i samhällsdebatten.

Föreningen använder sig idag av Facebook, Instagram, nyhetsbyrån My News Desk och blev i början av 2016 medlemmar i Globalportalen för att få synas där. Globalportalens främsta målgrupp är personer i åldern 16-30 vilket kan öka vår chans att nå ut till yngre.

Minst två uppdateringar i veckan görs på Facebook och hemsidan. Regelbundet uppmanades egna vänner att ”gilla” sidan, liksom medlemmar i Facebookgruppen, något som tillsammans med ökade aktiviteter gett resultat i ökad synlighet. Antalet följare på Facebook har successivt ökat och var vid årsskiftet ca. 1300. Målet är att dubblera den siffran.

Föreningens verksamhet lyftes fram redaktionellt på två föreningssidor i varje nummer av Ordfront magasin. Artiklar, intervjuer och reportage som rör föreningens verksamhet eller aktuella ämnesområden publicerades. Generalsekreterarens krönikor lyftes också upp på hemsidan för att ytterligare synliggöras – GS skriver också regelbundet en artikel/krönika till Mänskliga Rättighetsdagarnas programtidning för att synliggöra Ordfronts roll som huvudman. Föreningen har även medverkat med texter till Magasinet MR-sida.

Under året blev det också allt mer uppenbart att tydliga strategier för kommunikationsarbetet och det utåtriktade arbetet måste tas fram för att ytterligare öka Ordfronts synlighet och dessutom göra det strategiskt och resurseffektivt.

Kurser

Föreningen fortsatte under året att anordna de omtyckta skrivarkurserna med Sören Bondeson, vilka blev fullsatta både under våren och efter hösten. Under våren 2016 startades en ny kurs i mänskliga rättigheter och demokrati som blev mycket uppskattad. Kurserna som pågått även under 2017 är ett svar på det behov som Ordfront ser av ökade kunskaper i mänskliga rättigheter generellt i samhället samtidigt som kurserna lyfter fram Ordfronts roll som folkbildare i ämnet. Kurserna erbjuds ännu bara i Stockholm och genomförs av utbildare kopplade till Ordfront samt personal vid Ordfronts kansli, alla med mångårig erfarenhet från folkbildning och rättighetsarbete. Under året togs flera kontakter med folkhögskolor och studieförbund för att sprida kurserna samt hitta ekonomi i verksamheten. Höstens kurser genomfördes i samarbete med studiefrämjandet och det planerades för ett samarbete under våren 2018 med Birkagården. Kurserna och utbildningarna i mänskliga rättigheter lades under det nya verksamhetsnamnet Ordfronts MR-akademi. Ett antal kortkurser genomfördes på MR-dagarna, vilka blev oerhört välbesökta.

Medlemskommunikation

Minst en gång i månaden har nyhetsbrev skickats ut med nyheter och erbjudanden från föreningen, DemokratiAkademin, Mänskliga Rättighetsdagarna och Ordfront magasin. Nyhetsbrevet har cirka 3 500 prenumeranter, varav de flesta är medlemmar i föreningen. Nyhetsbrevet innehåller allt från information om nya kurser och böcker till medlemserbjudanden från samarbetspartners.

Antalet medlemmar vid årsskiftet var enligt nätverkstans register strax under 4000 personer, vilket är ett tapp från tidigare år. Nätverkstan i Göteborg har tagit emot nya medlemsanmälningar, adressändringar, uppsägning av medlemskap och avisering. Resterande medlemsärenden sköttes av föreningen. Under hösten blev det tydligt att en förändring av medlemshanteringen behövs och förutsättningarna och konsekvenserna av att flytta tillbaka all medlemshantering till Ordfront igen utreddes.

Utåtriktat arbete och kampanjer

Mänskliga rättigheter i Sverige

En stor del av kansliets arbete under året ägnades åt att etablera kurserna i mänskliga rättigheter (MR-akademin) som hölls både i egen regi och i samarbete med studiefrämjandet. Kursen ger

dels en grundläggande kunskap om var mänskliga rättigheter är, dess historia och internationalisering, dels viss fördjupning i frågor som yttrandefrihet, människorättsförsvarare, asylrätt, rasism och diskriminering, rätten till religion och ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter.

Frågor som säkra vägar till EU, förbud mot rasistisk organisering, principen om alla människors lika värde och den svenska grundlagens betydelse och skörhet lyftes i påverkansarbetet under året. Under hösten gav föreningen ut en folder om Grundlagen med det kanske något provocativa namnet ”Svenska värderingar” där syftet var att visa att de principer som ligger bakom framförallt Regeringsformen – framförallt alla människors lika värde – är en ”svensk” värdering, inte en exkludering av vissa människor och grupper. Tillsammans med Demokratiakademins nätverk planerades för en konferens om dagens demokratiska utmaningar och det hot som existerar mot det demokratiska statsskicket. Konferensen genomfördes i januari 2018.

Kansliet var under året också behjälpligt både med att bygga seminarier på MR-dagarna och logistik kring dessa samt att bistå Demokratiakademien logistiskt och med utredningsuppdrag.

Ryssland

Under 2014 startade föreningen Ordfront en kampanj för de så kallade Bolotnajafångarna, dvs. demonstranter som protesterade mot återinstallationen av Putin som president i maj 2012 och som därefter gripits och fängslats misstänkta för bland annat massupplopp och våld mot polisen. Domarna är tydligt politiska och har som avsikt att avskräcka från politisk opposition mot regimen. Amnesty International anser att fångarna är samvetsfångar. Föreningen anordnade två seminarier om Bolotnaja redan i november 2013 på Mänskliga Rättighetsdagarna och på våren 2014 påbörjades kampanjen som innebär att fångarna och deras öden presenteras och följs på hemsidan. I den mån det har varit möjligt har även texter av fångarna publicerats. Svenska och ryska kulturarbetare har under åren gett sitt stöd till kampanjen i olika videor (se Ordfronts Youtubekanal). Under Kulturnatt Stockholm i april 2017 hölls ett samtal med konstnärerna Aleksei Knedlyakovsky och Lucine Dzanyan (båda medlemmar i Pussy Riotkollektivet) om deras erfarenheter av att verka som kulturarbetare i Ryssland. I augusti 2017 sökte vi Stockholm Stads kulturstöd för att hålla en samtalsserie om demokrati i Ryssland med specifik fokus på kulturarbetare. I december fick vi besked att vi beviljats stöd, om än ett mindre belopp än det vi sökt, och påbörjade planering inför 2018 års satsningar.

Ett särskilt informationsmaterial om Bolotnajafångarna/de ryska politiska fångar har tagits fram, vilket uppdateras allt eftersom nya gripanden eller frigivningar sker. Texter om och av fångarna publiceras löpande på Ordfronts hemsida och länkas till föreningens Facebooksida. En särskild digital tidslinje har skapats för att intresserade lättare ska kunna följa händelseutvecklingen.

Ordfronts seminarier på MR-dagarna

Föreningen deltog under året aktivt i det förberedande arbetet och de lokala processerna kring Mänskliga Rättighetsdagarna. Under själva konferensen anordnades flera samtal och seminarier, inom ramen för projektet MR-dagarna. Ordfront medverkade även i invigningens inledande samtal och använde sin utställningsmonter för att sprida information om Ordfronts kurser i mänskliga rättigheter. En god placering och bra värvningsmaterial gjorde att Ordfront värvade bättre än på många år under MR-dagarna.

Temat för MR-dagarna var De mänskliga rättigheternas framtid (se mer om hela eventet nedan). Ordfront arrangerade för MR-dagarnas räkning ett flertal samtal och seminarier samt skötte det logistiska kring de medverkande.

Under seminariet ”Är det dags för ett förbud mot rasistisk organisering?” som Ordfront höll tillsammans med Make Equal diskuterades behovet av och kravet på ett förbud mot rasistisk organisering.

Medverkande: Kristina Wicksell och Anna Wigenmark

Under seminariet ”Who will protect our human rights in the future?” deltog William Pace, Hans Corell, Joy Eizelo och Rolf Künnehan. Deltagarna diskuterade vilken roll internationella MR-institutioner har idag, vilka behov av utveckling som finns runt om i världen och hur nya instrument och verktyg ska kunna användas för att rättigheterna ska få genomslag i verkligheten. Anna Wigenmark modererade samtalet.

Under miniseminariet ”Blev Dag Hammarskjöld utsatt för ett attentat?” berättade Hans Corell, en av ledamöterna i den av FN utsedda Dag Hammarskjöldkommissionen, om utredningen från 2015, dess slutsatser och om det verkligen går att utreda vad som hände när det plan Dag Hammarskjöld och 15 ytterligare personer färdades i, kraschade i Angola

Under seminariet ”20 years of international justice – current challenges and the way ahead”

diskuterades hur den internationella Brottsmålsdomstolen mår idag och vilken roll den spelar. Deltog gjorde William Pace, Kirsten Meerschaert, och Thuli Madonsela. Anna Wigenmark modererade samtalet.

Styrelseledamöterna Mona Strindberg och Nour Saed medverkade i miniseminarieriet ”Asylprocessen – en diskussion kring rättsosäkerheten och dess konsekvenser”.

I seminariet ”EU:s gemensamma flyktingpolitik – för vem?” diskuterade Anna Wigenmark med EU-parlamentikern Malin Björk om varför en gemensam flyktingpolitik förts EU i flera år men hittills resulterat i väldigt lite. Varför behövs en gemensam politik på området? Finns det någon möjlighet att enas om en gemensam syn - och för vem tas den i så fall fram, staterna eller flyktingarna?

Ett välbesökt seminarium med Esha Bandhari från American Civil Liberties Union diskuterade hur amerikanska civilsamhällesorganisationers gjort motstånd mot flera av president Donald Trumps beslut och nya lagar vilka kränker mänskliga rättigheter. Samtalet See you in Court Trump! Leddes av Ordfronts GS Anna Wigenmark.

I miniseminarieriet ”Human Trafficking – slavery of today” berättade Joy Eizelo från Nigeria, internationell expert i frågor om trafficking om sitt arbete som FN:s särskilda rapportör om hur trafficking blivit en av de mest lukrativa, illegala affärsidéerna i världen och hur det drabbar främst kvinnor och barn. Joy presenterades av Leif Ericsson, Ordfront.

Steven Watt, advokat från ACLU berättade i seminariet “Sanctioned torture in the name of fighting terrorism” om några av de MR-kränkningar som följde på terrorattacken den 11 september 2001 och USA:s krigsförklaring mot terrorismen . I terrorbekämpningen blev det bland annat okej att använda tortyr som en förhörsmetod. Steven Watt från ACLU beskrev hur hans klienter kämpat i många år för att få upprättelse och tillgång till effektiva rättsmedel efter den tortyr de utstått. Moderator var Anna Wigenmark

På MR-dagarna förde Ordfronts ordförande Benton Wolgers även ett samtal med pristagarna av Ordfront Demokratipris, Rörelsen för att Bevara Sollefteå BB. Medverkande i samtalet var Annica Tjärnström, BB-ockupationen, Kerstin Brandelius, VOON och Nils-Gunnar Molin, Framtidens akutsjukhus.

Demokratipriset

I samband med att det nya akutsjukhuset i Sollefteå invigdes i slutet av december 2018, delades ordförande Benton Wolgers ut årets Demokratipris. Mottagare var Rörelsen för att bevara Sollefteå B., Priset delas mellan tre parter, som alla är utflöden av samma kamp: Föreningen Sollefteå Framtidens akutsjukhus, Nätverket BB-ockupationen samt det medlemsägda vårdföretaget, VOON – Vård & Omsorg i Norrland.

Juryn bestod av representanter från styrelsen och personal och motivering till priset återfinns på Ordfronts hemsida.

Ordfront magasin

Utgivning

Under 2017 utkom magasinet med 6 nummer à 52 sidor.

Redaktionen strävar efter ett huvudtema varje nummer, sedan kan detta få ta lite olika stor plats. Målsättningen är att aldrig gör ett nummer bara om ett ämne: tanken är att det ska finnas något för i varje medlem i varje nummer.

Tyngden i magasinet ligger på reportage: ibland längre och eller personligt hållna, alltid med engagemang och oftast problematiserande. Essäer är en annan genre som ofta förekommer. Ibland publiceras en novell eller en dikt.

En stående kulturavdelning har kritik, kommentarer och reportage/essä. Ofta publiceras utdrag ur en kommande/aktuell bok. Under 2017 intervjuades dels författare, dels akademiker (ex: Mattias Gardell) om deras specialområde och hur de ser på samhälle och framtid.

Varje nummer innehåller en avdelning med nyheter från mänskliga rättighetsfären. Varje nummer innehåller "Föreningssidor" där Föreningen Ordfront står för innehållet.

En stående sida är en annons och information från Ordfront Förlag.

Redaktionen och eventuella praktikanter står för en del av texterna i magasinet, övrigt köps in av frilansare. På nätet representeras tidningen av en under 2017 nybyggd hemsida där utvalt material ur papperstidningen publiceras i tilltalande form, avsikten är marknadsföring: en del hemsidestexterna är gratis för alla att läsa, andra publiceras till hälften för att locka till köp/medlemskap.

Utåtriktade aktiviteter:

Ordfront Magasin och Föreningen Ordfront åkte under 2017 inte till Bok- och biblioteksmässan. Anledningen var att bokmässan lät tidningen Nya tider – med antisemitiskt, islamofobiskt och högerextremistiskt innehåll och direkta band till den våldsamma nynazistiska rörelsen i Sverige – hyra utställningsmonter. Efter 2016 års Bokmässan anslöt sig Ordfront Magasins chefredaktör till den kulturarbetarprotest som hotade bojkotta mässan om Nya Tider åter fick plats på Mässan. Protesten var ett resultat av att Nya tiders medarbetare försökt störa evenemang och att deras politiska anhängare aggressivt spritt nazistisk propaganda utanför mässan.

Magasinet deltog istället med tidskrifts/bokbord, värvning och scenföreläsning på alternativa Bokmässan, s k Bokmassan i Göteborg sista helgen i september 2017. Magasinet deltog även på Föreningens ”Kulturnatten”-evenemang i april där chefredaktören Johan Berggren intervjuade författaren Erik Sandberg om hans bok ”Jakten på den försvunna skatten”. Magasinet närvarade även med värvning och bevakning på Mänskliga Rättighetsdagarna i Jönköping i november.

Digital

närvaro:

2017 tog Ordfront magasin fram och lanserade en helt ny och modern hemsida.

Upplaga:

Sjunkande upplaga under året. Från drygt 4000 till cirka 3500 medlemmar gav en upplaga på 4300. Något hundratal väljer att få medlemstidningen digitalt, dvs får en pdf av magasinet via nätet, för reducerat årspris. Annars utgår rabatter för studerande, unga under 25, och pensionärer.

Detaljister, främst Pressbyrån säljer magasinet via distributören Interpress, samt Nätverkstan i mindre utsträckning. Magasinet säljer 100-200 ex av varje nummer i detaljhandeln. Ytterligare försäljning skedde via kansliet och Nätverkstan, men marginellt. OM säljs också som digital version via hemsida. Samarbete med annonsören/tidningssamlande sajten Tidningskungen, som tar provision på försålda provprenumerationer, gav uppskattningsvis cirka 50 extra sålda sådana. Bidrag och annonser Ordfront Magasin fick under 2017 275 000 kronor i tidskriftsstöd av Statens Kulturråd. Annonsintäkterna låg i snitt på något under 30 000 kr per nr.

Tryck:

Ordfront magasin trycks hos Carlshamn Tryck och Media (CTMAB) i Blekinge.

Mänskliga Rättighetsdagarna

Mänskliga Rättighetsdagarna, MR-dagarna, är Nordens viktigaste och största samlade mötesplats för frågor kring mänskliga rättigheter. År 2017 arrangerades MR-dagarna på Elmia i Jönköping. Arbetet med 2017 års MR-dagar var genomgående framgångsrikt. Det förberedande, processinriktade arbete med en lokal arbetsgrupp och förankring i det lokala civilsamhället förstärktes. Tillgängligheten till evenemanget förbättrades genom att programpunkter erbjöds på andra program på fler språk än svenska och engelska samt genom ökad andel teckentolkade seminarier. Kvaliteten på evenemanget bedömdes generellt vara god av evenemangets besökare. Antalet besökare var ca 4000 personer.

Verksamhetens vision, syften och mål justerades under verksamhetsåret till:

Vår

vision:

Idén om mänskliga rättigheter är ett av mänsklighetens största framsteg. Respekten för mänskliga rättigheter är en grundval för fred, frihet, rättvisa, demokrati och hållbar utveckling. Mänskliga Rättighetsdagens övergripande målsättning är att bidra till att respekten för de mänskliga rättigheterna genomsyrar samhället.

Övergripande

syfte:

Mänskliga Rättighetsdagarna ska vara Nordens viktigaste samlade mötesplats för frågor kring mänskliga rättigheter.

Mänskliga Rättighetsdagarna syftar till:

- att bredda och fördjupa det offentliga samtalet samt sprida kunskap kring mänskliga rättigheter
- att lyfta de mänskliga rättigheterna högre upp på den politiska dagordningen
- att skapa en arena för alla som arbetar med eller intresserar sig för mänskliga rättigheter att träffas och utbyta erfarenheter och utveckla samarbetet mellan frivilligorganisationer och de myndigheter som har ett särskilt ansvar för mänskliga rättigheter
- att erbjuda kunskap och metoder för praktisk tillämpning av de mänskliga rättigheterna
- att lyfta fram utmaningar inom området för mänskliga rättigheter lokalt och globalt
- att bidra till att utveckla lokalt och regionalt MR-arbete i Sverige genom att förlägga arrangemanget i olika delar av landet

Verksamhetens konkreta målsättningar Mänskliga Rättighetsdagarna 2017

Mänskliga Rättighetsdagarna levde genomgående upp till de konkreta mål som sattes för verksamheten. Nedan presenteras resultaten:

- 197 organisationer, myndigheter och företag medverkade som utställare och/eller programarrangörer
- 112 längre programpunkter som behandlade årets teman samt andra aspekter av mänskliga rättigheter och utvecklingsfrågor arrangerades.
- På utställartorget genomfördes 107 miniseminarier och andra framträdanden som var kostnadsfria för besökarna att ta del av.
- Ca 25 000 unika besökare under året på MR-dagarnas hemsida.
- MR-dagarna hade viss täckning i rikstäckande medier, stor täckning i lokala medier och omfattande genomslag i sociala medier (bl.a. mest använda hashtaggen på Twitter under evenemangsdagarna).
- Ett stort antal kompetenshöjande seminarier/workshops genomfördes för särskilda yrkesgrupper.
- Utställartorget och miniseminarieprogrammet var gratis för besökare att ta del av. Ett stort antal mindre civilsamhällsorganisationer erbjöds möjlighet att delta på utställartorget och/eller med miniseminarier kostnadsfritt.

Ambitioner och utmaningar

En utmaning som identifierades inför verksamhetsåret 2017 var att de lokala och regionala ekonomiska bidragen var lägre än tidigare år. Dessutom gavs till en början ett negativt besked på projektets ansökan till Forum Syd, något som senare ändrades. Trots en tuff start kunde arrangemanget genomföras utan större åtstramningar.

MR-dagarna har sedan 2008 haft ambitionen att förankra MR-dagarna lokalt och regionalt. Av den anledningen etablerades en lokal arbetsgrupp i Jönköping och stormöten med lokalt civilsamhälle och en rad enskilda möten hölls för att tillmötesgå lokala och regionala behov och önsknings. Detta resulterade bland annat i att ett extra programspår kring rätten till religion lades in i programplaneringen.

Ambitionen att väva in en mångfald av kulturella och konstnärliga uttryck i årets program har uppfyllts. På och i anslutning till utställartorget fanns rekordmånga specialutställningar i form av fotoutställningar och konstinstallationer. I samband med MR-dagarna i Jönköping anordnades även en konsertkväll på kulturhuset Spira med bl.a. Songlines och Musiker mot rasism.

Möjligheten till nätverkande och möten under och inför MR-dagarna utvecklades under året, dels genom utbildningstillfällen och nätverksträffar för programarrangörer inför evenemang, dels genom organiserade mingel och mer informella aktiviteter under pågående evenemang.

Ytterligare en ambition för årets MR-dagar var att fortsätta utveckla konceptet med en tredje helt kostnadsfri dag. Konceptet anses betydelsefullt för att bredda arrangemanget och inkludera målgrupper som annars inte nås. Att alla skall kunna delta i en diskussion om mänskliga rättigheter har per definition ett stort värde för MR-dagarna. Låga kostnader samt tillgängliga och centralt belägna lokaler gör trösklarna för ett deltagande låga. Trots stora satsningar blev dock deltagandet under lördagen 2017 något lägre än väntat.

Det interna organisationsutvecklingsarbetet för att hitta hållbara strukturer för att driva projektet MR-dagarna har hunnit långt. Detta handlar om att trygga bl.a. ekonomiska förutsättningar, långsiktiga samarbeten och personalbemanning på nationella kansliet samt att utveckla strukturer för att jobba med tillfälliga lokal kanslier och arrangörsgupper. En långsiktig projektplanering innebär också att flera års konferenser planeras parallellt för att i god tid hinna skapa rätt förutsättningar på den ort där MR-dagarna ska hållas.

För att stärka programarbetet skapades en referensgrupp för undertemat om religion och MR samt en referensgrupp för kultur. Programrådet förstärktes även genom att extra deltagare bjöds in för att säkerställa att det lokal perspektivet fanns med i programmet.

Att erbjuda deltagare, arrangörer och talare en trygg miljö under MR-dagarna är viktigt. MR-dagarna har länge förlitat sig på att säkerhetsansvarig personal på den anläggning vi hyr in oss på, samt polis på orten gör en riskanalys och ansvarar för att följa upp hot, incidenter och tillbud under konferensen. Allt eftersom arrangemanget vuxit sig större har detta dock inte varit tillräckligt. En mer omfattande analys och handlingsplan togs fram under 2015 med syfte att skapa större trygghet och beredskap samtidigt som evenemangets öppna karaktär bibehålls. 2017 vidareutvecklades planen och det praktiska säkerhetsarbetet är nu väl utvecklat.

Ett annat område som MR-dagarna avsåg att förstärka under perioden 2016-2017 är projektets hållbarhetsarbete. En plan är ännu inte antagen, men en checklista används i väntan på denna plan. Som arrangörer har vi redan vidtagit många åtgärder för att minska vårt ekologiska fotavtryck, bl.a. att endast servera vegetarisk mat samt att sluta servera mineralvatten till de

årligen ca 500 medverkande i programmet. Även social hållbarhet tas i beaktande i upphandling av tjänster. Bland annat samarbetar projektet endast med hotell som har fackliga avtal och är ”porrfria”.

Demokratiakademin

Demokratiakademin startades 1993 och är ett välkänt och respekterat nätverk med ca 35¹ organisationer som arbetar inom folkbildning, kommuner, skolor, teatrar samt konsultföretag som samverkar för att skapa en ökad respekt för, och kunskap om, demokrati och mänskliga rättigheter. DemokratiAkademin arbetar långsiktigt med att skapa förutsättningar för att ord som demokrati, mänskliga rättigheter, jämlikhet och inflytande ska omsättas i praktisk handling.

Kansliet administrerar nätverkets kommunikationskanaler, distribuerar böcker, marknadsför nätverket och planerar samt och utvärderar de pågående uppdragen som utförs. DemokratiAkademin en av huvudarrangörerna för Mänskliga Rättighetsdagarna och kansliet medverkar i arrangörsgruppens möten och arbeten.

Längre uppdrag 2017

Arvidsjaur

kommun

I december genomfördes ett uppdrag åt kommunen där Demokratiakademin kansliet både utbildade personal som jobbar med ensamkommande och nyanlända ungdomar i kommunen, samt en utbildningsdag med de ensamkommande ungdomarna. I slutet av januari 2017 följdes uppdraget upp med en utbildningsdag med ungdomarna och boendepersonal tillsammans. Under hösten 2017 genomfördes ytterligare ett uppdrag åt Arvidsjaur kommun.

Farstas kommunala grundskolor (Gubbängsskolan, Hökarängsskolan och Farsta grundskola)

Kansliet fortsätter att stödja skolornas demokratiutvecklingsarbete som pågått i 12 år. Under våren genomfördes bl.a. två handledningstillfällen, en elevkonferens och en elevkamratstödsutbildning.

Den 14 augusti höll kansliet bl.a. en föreläsning kring *Handbok för klassråd*, om att lyckas med skolans demokratiuppdrag för samtlig personal på Gubbängsskolan.

Under hösten genomfördes också en skoldemokratiutvecklingsdag för de tre skolornas ansvariga vuxna, den 15 augusti. Edna Eriksson föreläste. En elevkonferens med 85 elever med Anette Pettersson Faye och Pa Modou Badiie som föreläsare genomfördes den 12 oktober och en elevrådsnätverksträff genomfördes den 15 november.

Håbo kommun

Kansliet genomförde ett handledningsuppdrag under våren för verksamhetsutvecklaren på Kultur och livsmiljö tillhörande Kommunstyrelsens förvaltning. Uppdraget innebär att ge stöd i arbetet att lyckas med kommunens demokratiutvecklingsarbete för unga.

Under hösten startade Barn och utbildningsförvaltningen ett demokratiutvecklingsarbete med fokus elevråd och elevskyddsombud. DemokratiAkademins Anette genomförde också 2 elevkonferenser 19 och 21 september för elevråd på mellanstadium och högstadieskolorna. Under hösten föreläste DemokratiAkademins Anette på Demokratidagen för kommunens unga, politiker och tjänstemän den 10 oktober och i november påbörjades en elevskyddsombudsutbildning.

Haninge kommun

Kozarska Dubica, en kommun i Bosnien, ska tillsammans med Haninge kommun starta ett långsiktigt projekt för lokalt demokratiutvecklingsarbete för unga. Projektet sker med stöd av ICLD (Swedish International center for local democracy). DemokratiAkademien fick i uppdrag att förmedla kunskap samt facilitera de möten och träffar som ägde rum under förprojektsåret 2017. Under våren genomfördes första träffen i Haninge (22-24 maj). Under hösten deltog Anette som utbildare och facilitator i Kozarska Dubica vecka 40 tillsammans med bl.a. politiker och tjänstemän från Haninge. Arbetet förväntas fortsätta under 2018.

IslamAkademien och Myndigheten för statligt stöd till trossamfundet (SST)

SST och Islamakademien kommer under hösten tillsammans med DemokratiAkademien att framställa en skrift/ metodmaterial kring hur en möter unga med radikala åsikter. Gemensamma planeringsmöten pågick under våren. Demokratiakademien har haft ett flerårigt samarbete med Myndigheten för statligt stöd till trossamfund (SST) kring en utbildning för unga ledare i olika trossamfund. Målsättningen är att de som genomgår programmet fördjupar sin förmåga att leda grupper med ett demokratiskt förhållningssätt och stärks i sin ledarroll i respektive samfund. Under hösten genomfördes utbildningen för tredje gången men nu i Skåne och med ett mer regionalt perspektiv. Utbildningen hölls ett internat under tre helger, den 15-17 september, 28-29 oktober, 24-26 november. Anette Pettersson Faye var kursledare och utbildare. Edna Eriksson deltog vid ett tillfälle som föreläsare.

Reacta

DemokratiAkademien och Reacta har ett mångårigt samarbete. Under våren fortsatte det handlednings- och utbildningsuppdrag som pågått sedan 2015 i ett Allmänna Arvsfondsprojekt ”Unga, makt och hälsa”. Bl.a. var kansliets personal föreläsare på samordnarutbildningen den 13-14 juni. Under hösten genomförs bl.a. en samordnarutbildningsdag.

Skärholmens

stadsdelsförvaltning

Demokratiakademins kansli fick i uppdrag att ge stöd i framtagandet av en handlingsplan för ökat valdeltagande 2017. Uppdraget innebär bl.a. att sammanställa och analysera nationella utvärderingar/forskarrapporter kring insatser för ökat valdeltagande. Uppdraget innebar också att under våren intervjuar lokalt viktiga civilsamhällesaktörer samt att föreläsa för stadsdelsnämnden. Den 28 september och 14 november genomfördes bl.a. föreläsningar/workshops för det lokala föreningslivet och medborgarna för att främja ett ökat valdeltagande i stadsdelen. Detta gjordes av Anette Pettersson Faye och föreningen *127 röster räknas* tillsammans med stadsdelsförvaltningens demokratiutvecklare.

Tyresö

kommun

2016 inleddes ett samarbete med Tyresö kommun, vilket under sensommaren 2017 följdes upp med processledning för ett verksamhetsutvecklingsarbetet riktat mot biblioteks- och kulturpersonal i Tyresö kommun.

Korta uppdrag

Under året har ett antal korta uppdrag, workshops eller föreläsningar kring demokrati i praktiken eller facilitatorsuppdrag med och för: ABF Stockholm, Förbundet Folkhögskollärarna, Haninge kommun, ABF i Uppsala Län, Våga konferens 23-24 oktober Fritidsforum och Kristinehamns Folkhögskola. Demokratiakademins personal deltog även som sakkunniga när NBV tog fram sitt valambassadörsmaterial och föreläste i Härryda kommun vid en av träff anordnad av Swedish International Center for Local Democracy med fokus på demokratiutveckling för unga på lokal nivå.

Andra korta uppdrag under året var: **Rissneambassadörerna, Sundbybergs stad DemokratiAkademin** har under januari/februari utbildat Rissneambassadörerna i frågor som barnkonventionen, demokrati och ledarskap. Rissneambassadörerna är ungdomar i Rissne som får uppdrag av kommunen att ta fram och leda verksamheter för andra unga i området. **Hyresgästföreningen region Mitt.** Den 18 februari genomfördes en ledarskapsutbildning för lokala arbetsutskotten i region Mitt. DemokratiAkademin genomförde sin workshop kring demokratins teori och praktik, samt föreläste om att lyckas med det demokratiska ledarskapet. **Norrtullsskolan Söderhamn.** Den 23- 24 februari utbildades 350 elever samt involverad personal i barnkonventionen och likabehandling med syftet att skapa en gemensam demokratisk värdegrund, **Skellefteå kommuns skol- och kulturförvaltning.** Den 17 september fick Kulturskolans personal en introduktion till och verktyg för fortsatta utvecklingsarbeten med barn och ungas inflytande av Anette Pettersson Faye. **Trollhättans Mänskliga rättigheters dag den 24 oktober Fyrbodal** DemokratiAkademins Anette Pettersson Faye föreläste om ”Är vår demokrati i fara” under denna välbesökta konferensdag med 400 deltagare för de boende i Trollhättan. Arrangemang anordnades av bl.a. Integrationsforum mot rasism i Trollhättan.

Nätverket

En mycket lyckad nätverksträff genomfördes den 15 juni där Edna Eriksson höll en föreläsning om ”Hur starkt är skyddet för vår demokratis grundvalar och mänskliga rättigheter i Sverige?”. På mötet fattades beslut om att DemokratiAkademins samverkande och dess kansli ska arbeta aktivt med dessa frågor under hösten 2017 och att DemokratiAkademin och dess kansli skulle anordna en demokratikonferens den 30 januari 2018 i Stockholm riktad mot ledande aktörer inom i första hand civilsamhället. Ett uppstartsmöte hölls den 23 augusti och den 23 oktober följdes nätverksträffen från i juni upp med en föreläsning av Stellan Gärde från MR-stiftelsen.

Mänskliga rättighetsdagarna 9-11 november 2017
DemokratiAkademin medverkade med utställning och seminarier på MR-dagarna i Jönköping. De samtal som fördes var:

”Svagt skydd för våra grundläggande rättigheter”. I seminariet diskuterades hur väl rustat Sverige är för attacker mot grundlagen, det demokratiska styret och de grundläggande rättigheterna. Med Stellan Gärde från Talerättsfonden, ApplyHumanRights.com och MR-stiftelsen, Christina Johnsson doktor i Mänskliga rättigheter, prefekt Malmö Högskola, Maria Leissner, ambassadör i Porto Novo, bl.a. fd. generalsekreterare, chef Community of Democracies 2012-2017. Moderator var Anette Pettersson Faye.

”Hur ska vi lyckas med demokrati och mänskliga rättighetsuppdraget inom civilsamhället, kommun, landsting, myndighet?” med Anette Pettersson Faye och Christina Johnsson, dr i Mänskliga rättigheter och prefekt på Malmö Högskola.

Utöver dessa genomfördes ett miniseminarium med rubriken: "Pedagogiskt ledarskap och demokrati- och mänskliga rättighetsuppdraget - att omsätta i praktiken?" med Anette Pettersson Faye och Christina Johnsson. En workshop genomfördes: *Vad är demokrati och hur går en demokratisk process till?* På vilket sätt är mänskliga rättigheter kopplat till demokrati? *Med Anette Pettersson Faye.*

Medarbetare hos föreningen Ordfront under 2017.

Johan Berggren, Pernilla Dure, Hanna Gisslén, Elisabeth Tingdahl, Annika Hallman, Caroline Matsson, Malin Slätis, Sofia Mild (vik) Elisavet Tziampasis-Johansson(proj), Nina Ahlén (vik) Anette Pettersson, Sofia Zackrisson, Edna Eriksson (vik) Josefin Emitslöf, Paula Dunberg, Alvard Artenyan och Anna Wigenmark.

Praktikanter: Sofia Mild, Anna Tilly, Paula Dunberg, Anton Russell,

För mer information:

www.ordfront.se

www.mrdagarna.se

www.ordfrontmagasin.se

www.demokratiakademin.se

www.democracy.se